

Donar a canvi de res

El **Banc de Sang** i Teixits de Catalunya promou una **campanya** des del 2006 perquè els estudiants animin el seu entorn i nous **voluntaris** a donar sang. En sis anys s'ha passat de 7 centres educatius implicats a 88. Els nens d'avui són els **donants de demà**

PALOMA ARENÓS

FOTO: MARISTES BADALONA

La sang no es fabrica, ni es compra ni es ven. Per tant, s'ha de donar, i es necessiten voluntaris". Aquesta reflexió del doctor Lluís Puig, cap del departament d'hemodonació del Banc de Sang i Teixits (BST) de Catalunya, és un punt de partida perquè milers d'alumnes de primària, secundària, universitat i el seu professorat s'hagin implicat en la campanya *Donació de sang i educació per la ciutadania* que el BST va iniciar fa sis anys. Els estudiants que s'hi inscriuen aprenen la importància que té donar sang de manera altruista per salvar vides i fan de línia de transmissió amb els seus familiars, l'escola i l'entorn immediat. Una feina en xarxa.

"S'ha anat creixent de manera constant, ja que el curs 2006-07 s'hi van inscriure un total de set centres i aquest curs ja n'hi havia 88 de tot Catalunya. I el vinent se'n preveuen més. Estem molt satisfets dels resultats", apunta la pedagoga Marta Argacha, que integra un equip format per una biòloga i un animador social que treballa colze a colze a l'aula amb l'alumnat.

La iniciativa arrenca de la Facultat de Pedagogia de la Universitat de Barcelona, quan un grup de recerca analitzava la relació d'aprenentatge i servei. "L'objectiu és que els nens facin un servei cívic a la comunitat promovent la donació de sang, i ho vinculen amb l'aprenentatge sobre la ciència (què és la sang, com funciona el cos i les cèl·lules...) i rebin formació en comunicació social", apunta el pedagog Josep Maria Puig, un dels impulsors del projecte. Els nens treballen durant tot el curs diferents àmbits, i la culminació de la feina és una jornada de donació de sang amb capaciació de nous voluntaris. "Amb aquest projecte es transmeten molts valors.

ACCIÓ. A l'escola Maristes de Champagnat de Badalona, els alumnes participen activament en la campanya.

El primer és el de la generositat, el de donar a canvi de res, ja que la sang és un bé comú que no es compra ni es ven. També aprenen el valor del compromís, d'implicar-se en la feina i treballar en equip", subratlla el pedagog.

Escola implicada

L'escola Maristes de Champagnat de Badalona és un dels centres que s'ha implicat a fons en aquesta iniciativa. "Ha estat el cinquè any que hem col·laborat amb els alumnes de quart d'ESO, dins de

l'assignatura d'ètica, i ha anat molt bé", exposa satisfeta Maria Rosa Esteban, orientadora de secundària i professora de ciutadania i ètica. "Al primer trimestre els alumnes van rebre una sessió de formació i vam fer les comissions de treball: hi ha els que faran de periodistes, els que s'encarreguen dels vídeos, de la cartelleria... Cada any els proposo alguna cosa per millorar el projecte i enguany van escriure una carta a l'alcalde per convidar-lo el dia de la donació, i van fer els tríptics pro-

"Els nens fan un servei a la comunitat quan promouen la donació de sang", diu Puig

mocionals en els quatre idiomes del centre: català, castellà, anglès i francès", prossegueix. La feina dels alumnes de quart ha estat intensa: han fet representacions teatrals sobre la donació de sang amb els alumnes d'infantil, als de primària els han passat un *powerpoint*, també han elaborat un vídeo que han explicat al claustre i han col·laborat a la Ràdio Ciutat de Badalona, entre d'altres. "El dia de la donació van elaborar un detall per regalar als voluntaris: un punt de llibre o cors amb una frase d'agraïment. Després, s'organitzen per passar el qüestionari al donant, acompanyar-lo o oferir-li el refrigeri. És un projecte molt complet perquè aprenen valors com treballar en equip, responsabilitat, cooperació, capacitat de transmetre informació a companys d'altres edats, compromís amb la feina i defensar un bé col·lectiu", subratlla Esteban. La lliçó vital és aprendre a donar a canvi de res.

Més donants

El programa *Donació de sang i educació per la ciutadania* està funcionant tan bé que ja hi ha hagut altres bancs de sang i hospitals d'arreu de l'Estat que s'hi han interessat. "Hem presentat l'experiència al Congrés Anual de l'Associació Americana del Banc de Sang i ha agradat molt. També l'hem portat a diferents congressos d'educació i de transfusions i veuen que és fàcil adaptar-la a les necessitats particulars de cada lloc", assenyala Lluís Puig. El millor resultat és que a la jornada final de donació impulsada pels alumnes hi ha un augment de voluntaris. "Si la mitjana habitual que té el Banc de Sang és de 32 persones, a les escoles sempre se supera. Els nens són uns excel·lents comunicadors i saben convèncer molt bé els seus pares i els adults de l'entorn", afirma el doctor. "Treballem per d'aquí quatre o cinc anys, quan els alumnes siguin majors d'edat i hagin comprovat que donar sang és una operació senzilla, indolora i indispensable. De fet, sabem que antics alumnes que van a la universitat i que hi van participar a l'institut s'apunten a la jornada de donació", continua. És la prova que ha funcionat. La llavor ha germinat. ■

Qui pot donar sang?

Pot donar sang qualsevol persona sana d'entre 18 i 65 anys que pesi més de 50 quilograms. Cal tenir aquest pes mínim perquè en cada donació es reculli una quantitat estàndard de sang per a tots els donants (450 ml). El Banc de Sang i Teixits recomana que les dones donin sang un màxim de tres vegades a l'any i els homes un màxim de quatre, sempre respectant un interval de dos mesos entre donació i donació. Les dones embarassades no han de donar sang. En canvi, sí que es pot donar sang si s'ha patit una hepatitis abans dels 12 anys, encara que es tingui el colesterol elevat i fins i tot si es prenen alguns dels medicaments més freqüents. I a diferència d'una anàlisi de sang, quan es fa una donació no cal estar en dejú. Finalment, tant per a la seguretat del donant com del receptor, s'elaboren una història clínica i una sèrie de proves abans de la donació i després s'analitza la sang.

Un banc de llet materna

Des de fa poc més d'un any, el Banc de Sang i Teixits de Catalunya (www.bancsang.net) compta amb un banc de llet materna, des d'on es recull la llet que mares lactants (i altruistes) s'extreuen i donen i on es processa per subministrar-la als nadons prematurs hospitalitzats que la necessitin. La llet recollida al Banc de Llet Materna s'adreça, principalment, a prematurs extrems; és a dir, aquells que pesen menys d'1,5 quilograms o que tenen menys de 32 setmanes als quals la mare no pot alletar o que tenen risc de patir alguna malaltia. Com funciona l'operatiu? La llet la prescriu el neonatòleg quan la mare no pot alletar el bebè, tant si no ho pot fer en les primeres hores de vida o per contraindicació absoluta. Des de l'hospital es posen en contacte amb el Banc.

El BST té dotze punts repartits per tot el territori català, on una mare sana que alleta al seu nadó pot fer-se donant.